

Nr 123.

Av herr **Wallerius**, i anledning av *Kungl. Maj: ts proposition, nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske m. m.*

I proposition nr 2 har Kungl. Maj: t framlagt förslag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske m. m. Ändringen avser endast Göteborgs och Bohus samt Hallands län och innebär, att inom dessa bägge län varje svensk undersåte skulle tillerkännas rätt att — med vissa närmare preciserade undantag — med rörlig redskap utöva fiske eller agntäkt vid annans strand.

Dylik rätt till fiske vid annans strand finnes medgiven redan i nu gällande lag om rätt till fiske men under förutsättning, att de fiskande oklandrat av ålder där utövat fisket. Olägenheterna av detta stadgande, som inneburit ett betänkligt osäkerhetstillstånd, har, såsom av departementschefen framhållits, blivit allt mer framträdande. Dessa olägenheter skulle nu genom den föreslagna lagändringen försvinna. Genomförd kommer den, utan att medföra egentlig rubbning i bestående rättsförhållande, bliva av synnerligen stor betydelse för den fiskeriidkande befolkningen och vara ägnad att främja fiskerinäringens utveckling, samtidigt med att den bereder skälig ersättning åt de strandägare, som tilläventyrs kunna visa sig därtill berättigade.

En olägenhet kommer dock att kvarstå, även om den föreslagna ändringen genomföres, beroende på ovissheten om vad som är att räkna till rörlig redskap. I den nu gällande lagen upplyses endast, att fiskegårdar och ryssjor äro fast redskap, varjämte utsäges, att även »annan dylik» redskap är att räkna till fast. Kammarkollegium hade i sitt förslag upptagit en definition på fast redskap i syfte att undanröja denna ovisshet. Enligt detta förslag skulle utan tvivel de på västkusten begagnade mindre ålryssjorna kommit att hänföras till rörlig redskap. Den kungl. propositionen upptager emellertid ej någon definition vare sig på fast eller rörlig redskap, då det ansetts vara förenat med synnerligen stora svårigheter att avfatta en fullt tillfredsställande definition. Då den föreslagna lagändringen ej avser hela riket utan endast två län, synes det ej heller vara lämpligt att nu enbart för dessa läns skull skapa en allmän definition på fast och rörlig redskap.

Såsom kammarkollegium anfört i sitt av chefen för justitiedepartementet åberopade utlåtande över det inom departementet utarbetade förslaget i ämnet, har emellertid rättssedvänjan kommit att gripa om, icke blott själva rätten till

fisket, utan även den redskap, varmed den utövas. Kollegium har även påpekat, att med hänsyn till vårt lands långa kuststräckor sedvänjorna i fråga om fiske-redskapen tydligen måste i hög grad växla.

Nu är förhållandet det, att i såväl Göteborgs och Bohus som Hallands län i stor utsträckning användas små ålryssjor, merendels endast 50—80 cm. höga. I andra landsdelar torde i allmänhet begagnas väsentligt större ålryssjor. I sådant avseende kan erinras, att Kungl. Maj: t den 14 januari 1927 meddelat föreskrift (Sv. Förf.saml. nr 15), enligt vilken rätten till ålfiske med fast redskap vid Blekinge kust i vatten, som icke omfattas av strandägares enskilda fiskerätt, är begränsad till ålryssjor (ålhomnor) med högst 1.5 meters höjd.

Såsom framgår av bifogade utredning av fiskeriintendenten i västra distriktet utövas fiske med de små ålryssjorna i förenämnda båda län i allmänhet fritt även vid annans strand; de betraktas enligt sedvänja uppenbarligen som jämställda med rörlig redskap. Fisket med dessa redskap skulle sålunda även enligt nu gällande lag vara fritt. Inom andra delar av riket torde måhända emellertid dylika små ålryssjor betraktas såsom fast redskap. Den omständigheten, att i gällande lag ryssja utan närmare begränsning omnämnes, synes också göra det särskilt angeläget, att i lagen inskrives den sedvänja, som beträffande Göteborgs och Bohus samt Hallands län är rådande.

Kan strandägare visa, att han hitintills förbehållit sig ensamrätt till fiske även med sådana ålryssjor, bör han givetvis äga rätt att enligt kungl. propositionens förslag till lag om ersättning till strandägare för mistad fiskerätt göra framställning om ersättning av statsmedel för värdet av den förmån, som går förlorad, om fisket blir fritt.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det av Kungl. Maj: t framlagda förslaget, att

3 § i lagen om rätt till fiske erhåller följande lydelse:

»I Norrbotten onsdag.

Vid de skall dragas.

I Göteborgs och Bohus samt Hallands län äge varje svensk undersåte även eljest rätt att med rörlig redskap, *vartill i förevarande fall hänföres jämväl mindre ålryssjor* (alt. ålryssja av högst 80 centimeters höjd), utöva fiske eller agntäkt det underhåller.»;

samt att *1 § i lagen om ersättning till strandägare för mistad fiskerätt* erhåller motsvarande lydelse, därest så för tydlighets skull anses erforderligt.

Stockholm den 19 januari 1928.

Adolf Wallerius.

Fisket med ålryssjor inom Göteborgs och Bohus samt Hallands län.

Härmed lämnas en redogörelse för den uppfattning angående rätten till fiske med mindre ålryssjor, som enligt uppgifter, jag inhämtat från fiskeritillsyningsmännen och andra, är rådande inom Göteborgs och Bohus samt Hallands läns saltsjöområde.

Det fiske det är fråga om utövas med mindre ålryssjor, i allmänhet med en högsta höjd av 50 à 80 cm. Ryssjorna sättas utan att stadigt fästas vid bottnen, stundom vid ett grund utan att sträckas fram till stranden. Idkarna av detta fiske fara stundom långt från hemorten, så t. ex. från vissa platser i Göteborgs skärgård söderut ner till Varberg och norrut till Lysekil och Uddevallafjordarna. Ryssjorna få då merendels stå ute helt kort tid, t. ex. över en natt. Fisket med dessa ryssjor kan ej anses hava karaktären av fiske med fast redskap, även om ryssjorna i fråga äro typiska ryssjor och ryssja enligt 1 § i lagen om rätt till fiske betraktas som fast redskap. I stor utsträckning idkas detta fiske av äldre fiskare, för vilka det är av stor betydelse.

Enligt den officiella statistiken var detta fiske år 1926 av följande omfattning inom Göteborgs och Bohus län: i uppgifterna ingår dock även fiske med åltinor.

distr. 1 A	2,070 kg., värde	2,587 kr.
1 B	18,725 »	» 18,725 »
1 C	23,900 »	» 23,900 »
2	54,500 »	» 49,050 »
3	10,395 »	» 9,307 »
4	6,500 »	» 6,500 »
5	850 »	» 850 »
6	9,620 »	» 9,816 »
7 A	13,370 »	» 13,370 »
7 B	2,100 »	» 2,100 »
8 A	9,100 »	» 9,100 »
8 B	955 »	» 855 »
9	5,160 »	» 5,160 »
10	240 »	» 192 »

Inom Göteborgs skärgårdsområde — omfattande distr. 1 A, 1 B och 1 C — synes fiske med mindre ålryssjor allmänt idkas fritt även vid annans strand utan någon opposition från strandägarnas sida med undantag för Vrångö (tillh. distr. 1 A), där enligt av nuvarande fiskeritillsyningsman å platsen inga fiskare från andra trakter tillåtas idka nämnda fiske. Vad förhållandena vid Vrångö angår, må dock erinras om att vid det sammanträde rörande fiskerättsförhållandena, som år 1911 av kammarrådet Dufwa hölls i Kalvsund (Utredn. Del 2, sid. 56), bl. a. upplystes, att ålfiske ansågs fritt vid denna ö. Ålfisket där är dock ej av större betydelse. Fiskarna inom distr. 1 B, där ett ganska betydande ålfiske idkas, synas ingenstädes hava stött på opposition, då de satt sina ålryssjor vid annans strand. Samma har varit förhållandet inom det betydande ålfiskedistriktet 1 C, men fiskare från detta distrikt hava på enstaka platser utom distriktet — de idka ålfiske norrut till Lysekil och Uddevallafjordarna och söderut till Varberg — förbjudits utsätta ålryssjor.

Inom Marstrandsområdet (distr. 2) idkas ett ganska omfattande ålfiske med ryssjor från Brunskär, ej blott inom distriktet utan även ganska långt utanför

detsamma. På vissa platser hava fiskarna mötts av opposition från strandägarnas sida, på andra ej. Enligt vad en av dessa fiskare uppgivit för mig, skulle oppositionen hava minskats för varje år och således uppfattningen, att fisket med mindre ålryssjor är fritt, alltmera tränga igenom.

Inom distr. 3, 4 och 5, omfattande området norrut t. o. m. Kåringön och Stocken, anses fisket med ålryssjor allmänt fritt.

Inom distr. 6 (fr. Stocken t. Kornö) anses detta fiske likaledes fritt utom på ett enda ställe, där strandägaren på senaste tiden förbjudit fiske med ålryssjor.

Inom distr. 7 A (fr. Kornö t. Fykan) har på enstaka platser fisket med ålryssjor sedan längre tid ej ansetts fritt. Denna uppfattning synas strandägarna på sista tiden mera allmänt hava sökt göra gällande, vilket haft till följd, att fiskarna för att undvika tvister begärt tillstånd av vederbörande strandägare, innan de börjat fisket. Bland fiskarna inom distriktet råder stor missbelåtenhet över det osäkerhetstillstånd, som denna nya tendens i rättsuppfattningen framkallat.

Inom distr. 7 B och 8 A (området norrut t. o. m. Kville härad) hava strandägarna enligt erhållna uppgifter ej hävdad någon uteslutanderätt i fråga om fiske med ålryssjor.

Inom distr. 8 B (norrut t. Havstenssund) anses ålfiske med ryssjor i allmänhet fritt. Vid ett par öar hava dock strandägarna inom sina resp. områden avisat idkare av sådant fiske. Fisket har sedan ej återupptagits där utom vid en ö, där fisket på sista tiden pågått utan opposition från strandägaren, som dock förklarat sig ej för all framtid skola medgiva fritt fiske. Under hösten 1927 utarrenderade några strandägare rätten till ålfiske åt fiskare från Lysekilstrakten.

Inom distr. 9 (norrut t. Saltbacken) hava strandägarna på sista tiden nekat fritt fiske med ålryssjor. Denna uppfattning synes hava börjat tränga igenom på sista tiden, utan tvivel i samband med pågående utredning angående fiskerättsförhållandena, ty på det sammanträde, som kammarrådet Dufwa höll i Strömstad 1911, ansågs i många fall fisket vara fritt, även om strandägarna i andra fall bestämt hävdade sin uteslutanderätt till fisket.

Inom distr. 10 (t. norska gränsen) idkas icke ålfiske med ryssjor utan endast med åltinor. Allt fiske med undantag för laxfiske anses i detta distrikt vara fritt.

Vad Hallands län angår, synes fisket med mindre ålryssjor i allmänhet anses vara fritt. De enda undantag från denna uppfattning, som kommit till min kännedom, avse ett par ställen i norra delen av länet, ett ställe vid Falkenberg samt ett par platser vid Halmstadbukten. På flera ställen utarrenderas ålfisket, men fisket avser då ålbottengarn, åtminstone huvudsakligen.

Göteborg den 16 januari 1928.

Nils Rosén.